

Östersunds kommun

Rektorn vid Fagervallskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Fagervallskolan
i Östersunds kommun

Tillsyn i Fagervallskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östersunds kommun under våren 2014.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Fagervallskolan besöktes av Skolinspektionen den 5 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Fagervallsskolan ligger i strax söder om de centrala delarna av Östersund. Skolan rymmer elever med många nationaliteter och bedriver verksamhet för elever i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–5. Eleverna går i åldershomogena klasser, en klass för varje årskurs, med cirka 20 till 25 elever i varje. Verksamheten i förskoleklass är uppdelad i två grupper med 17 elever i vardera.

Skolan har under det senaste året genomgått en genomgripande renovering och lokalerna är nu väl anpassade och utrustade för de verksamheter som bedrivs.

Vid skolan återfinns också en del av kommunens övergripande verksamhet för till Sverige nyanlända elever i årskurserna 1–5. De nyanlända eleverna får delar av sin undervisning i särskilda undervisningsgrupper som är åldersblandat organiserade. Samtliga nyanlända elever är inskrivna i Fagervallsskolan.

Av den sammanställning av resultat som Skolinspektionen begärt in i samband med tillsynen framgår att 83 procent av eleverna i årskurs 3 år 2013 når kunskapskraven för matematik. Året dessförinnan var den andelen 75 procent. I svenska hade år 2012 endast 42 procent av eleverna uppnått kunskapskraven för årskurs 3, medan den andelen för år 2013 har ökat till 96 procent. I övriga ämnen är skolans bedömning att så gott som samtliga elever under dessa båda år har uppnått kunskapskraven.

Resultatet på de nationella ämnesproven i svenska och matematik för årskurs 3 visar att 63 procent av eleverna har uppnått kravnivån för samtliga delprov i matematik. Motsvarande andel för ämnesprovet i svenska är 83 procent.

Enligt den sammanställning som Skolinspektionen tagit del av för år 2011 har andelen elever som uppnått de nationella målen för årskurs 5 i samtliga ämnen varierat mellan 90 och 100 procent. I engelska samt idrott och hälsa var andelen 90 procent och i matematik och svenska 93 procent. I övriga ämnen har i stort sett samtliga nått målen. År 2010 har näst intill samtliga elever nått målen i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till även de brister som inte framkommit vid tillsynen.

Det är Skolinspektionens bedömning att den verksamhet som bedrivs vid Fagervallsskolan i hög grad motsvarar de krav författningarna ställer. Personalen visar stort engagemang för verksamheten och för att eleverna ska ha en god studiemiljö. Rektorn är drivande i utvecklingsarbetet och ser till att satsningar görs i kompetensutvecklande syfte för att utveckla undervisningens kvalitet.

Personal och rektorn arbetar på olika sätt för att utvärdera och utveckla sin verksamhet. Diskussioner förs för att hitta förbättringsområden utifrån en uppföljning och utvärdering av resultat för varje årskurs varje termin. Exempelvis har man där under tidigare läsår identifierat låga resultat i matematik vilket har lett till en satsning på kompetensutveckling för lärare och rektor i form av det så kallade Mattelyftet – något som redan har gett synbara effekter på elevernas resultat. Rektorn och personalen betonar att utvecklingsarbetet i matematik också får positiva effekter på andra ämnen och de diskussioner som förs i personalgrupperna om undervisningens kvalitet och koppling till centralt innehåll, kunskapskrav och förmågor.

Rektorn begär varje termin en sammanställning av resultat och en utvärdering och analys av dessa från respektive årskurs. Rektorn använder detta underlag för att i sin tur utvärdera och prioritera satsningar i syfte att utveckla verksamheten.

Skolans plan mot kränkande behandling måste utvecklas så att den motsvarar de krav som skollagen har på en sådan plan. Skolan måste också arbeta för att skapa ett större mått av samarbete mellan förskoleklass, fritidshem och grundskola i syfte att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östersunds kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 september 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndsordförande, utskott eller berörd nämnd. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det

framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att skapa tydligare samarbetsformer mellan förskoleklass, fritidshem och grundskola.

Motivering

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Det är rektorns ansvar att se till att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklass, skola och fritidshem i syfte att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

På Fagervallsskolan finns 35 elever i förskoleklass, fördelade på två grupper, som leds av var sin förskollärare. I intervjuer är såväl personal som rektor eniga om att det sker alltför lite samverkan mellan förskoleklass och grundskola.

Personalen nämner som exempel den fadderverksamhet som man tidigare haft på skolan för att skapa kontaktytor och underlätta elevernas övergång från förskoleklass till grundskola – något som har legat nere under ett antal år och som man saknar.

När det gäller fritidshemmens verksamhet är samarbetet bättre utvecklat och där sker, enligt rektorn, ett visst mått av samverkan mellan grundskola och fritidshem, även om det också är ett prioriterat utvecklingsområde under innevarande läsår. Samverkan ska, enligt läroplanen, utgå från de nationella, lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet, vilket också rektorn tydligt betonar vikten av.

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste arbeta för att skapa ett större mått av samarbete mellan förskoleklass, fritidshem och grundskola i syfte att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Författning

Lgr 11, avsnitt 2.5

Trygghet och studiero

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- En kartläggning av verksamheten måste genomföras så att skolans plan mot kränkande behandling kan utgå från denna.
- Utifrån kartläggningen måste skolans plan mot kränkande behandling kompletteras med de åtgärder som skolan avser att vidta under året för att förebygga och förhindra kränkande behandling.
- Skolans plan mot kränkande behandling ska innehålla en redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomfördes under förra året.
- Planen ska utarbetas i samarbete med eleverna.
- Ta fram tydliga rutiner för rektorns anmälan till huvudmannen när en elev anser sig vara utsatt för kränkande behandling.

Motivering

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling. Den ska utarbetas på nytt varje år och i det arbetet ska eleverna finnas med. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna ska utgå ifrån en tydlig kartläggning av situationen på skolan och konkret beskriva vilka åtgärder som ska vidtas under året för att stärka skolans värdegrundarbete och komma tillrätta med missförhållanden. En redogörelse för hur åtgärderna har genomförts ska också finnas med i efterkommande års plan.

Vidare är, enligt skollagen, personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, skyldig att anmäla det till rektorn och rektorn är i sin tur skyldig att anmäla till huvudmannen.

Vid Fagervallsskolan finns en plan mot kränkande behandling, som gäller för läsåret 2013/2014. Planen är kortfattad och där framgår definitioner av begreppen diskriminering och kränkning samt hänvisningar till skollagen. Vidare beskrivs övergripande insatser för det förebyggande arbetet samt råd till föräldrar för att kunna upptäcka om ens barn är utsatt för kränkningar.

Av planen framgår inte att man på skolan har gjort någon kartläggning av den aktuella situationen på skolan eller vilka slutsatser verksamheten har dragit utifrån en kartläggning. Följaktligen framgår inte heller vilka konkreta förebyggande åtgärder man planerar utifrån en kartläggning och den innehåller inte någon redogörelse för hur planerade åtgärder genomfördes under förra

året. I planen anges inte vilka rutiner som ska gälla om man som elev eller personal får kännedom om att någon är utsatt för kränkning eller diskriminering och det framgår inte heller på vilket sätt elever och vårdnadshavare har varit delaktiga i framtagandet av planen.

För att skolan och huvudmannen ska kunna agera snabbt vid fall av kränkningar och för att rektorn ska kunna rapportera sådana fall till huvudmannen för vidare hantering, är det viktigt att rutinerna är tydliga för hur man ska agera i varje enskilt fall. I intervju med rektorn såväl som med personal och elever framgår att skolan agerar när incidenter inträffar och att personalen är uppmärksam på elevers beteende mot varandra. Det framgår att personalen har rutiner för sin anmälningsplikt till rektor vid fall av kränkningar, även om de rutinerna inte framgår av skolans plan mot kränkande behandling. Det är dock otydligt både för rektor och för personal vilka rutiner som gäller för rektorns anmälningsplikt till huvudmannen.

Författning

6 kap. 6–8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor måste fatta beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för de elever som får särskilt stöd i en annan grupp än den som eleven normalt tillhör.

Motivering

Enligt skollagen får rektor, om det finns särskilda skäl, besluta att särskilt stöd för en elev kan ges i en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt hör till, en så kallad särskild undervisningsgrupp.

På Fagervallsskolan finns en del av kommunens övergripande verksamhet för nyanlända elever i årskurserna 1–5. Eleverna är alla inskrivna vid Fagervallsskolan och får delar av sin undervisning i en särskild undervisningsgrupp. För dessa elever finns dock inga beslut om placering i särskild undervisningsgrupp, vilket är ett krav enligt skollagen. Ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och eventuell anpassning av studiegången ska fattas av rektorn för varje enskild elev och rektorn får inte heller överlåta sådana beslut till någon annan. Besluten ska grunda sig på en individuell bedömning av varje enskild elevs behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram ska utarbetas.

Författning

3 kap. 9 §

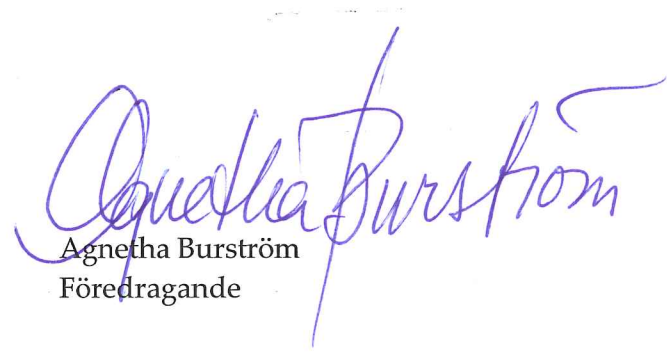
10–12 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Anders Holmgren och undervisningsråd Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Agnetha Burström
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.